ДЕКАНУ
И ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Учитељског факултета у Београду на седници одржаној 18. маја 2023. године именовани смо у Комисију за припрему извештаја за избор наставника у звању доцента за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности*, за рад са пуним радним временом. По одлуци Декана Факултета, расписан је и у *Службеном гласнику*, број 45, дана 2. 6. 2023. године објављен конкурс.

Након прегледа документације и приложеног материјала, част нам је да Изборном већу Учитељског факултета поднесемо следећи

И з в е ш т а ј

На конкурс се пријавио један кандидат: др **Милена Митровић**, асистент за ужу научну област *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету у Београду.

Др **Милена Митровић** је уз пријаву приложила биографију, библиографију радова, диплому о завршеним основним и мастер студијама на Учитељском факултету, уверење о стеченом звању доктор наука – методика наставе на Учитељском факултету Универзитета у Београду, одабране радове са списком приложених радова. Комисија је прегледала приложени материјал и констатовала да је кандидаткиња уредно и у прописаном року поднела законом потребну документацију.

БИОГРАФИЈА

Милена Митровић рођена је у Брусу 1986. године где је завршила основну школу и гимназију (општи смер). Учитељски факултет уписала је 2004. године. Основне студије завршила је 2009. године са просечном оценом 8,75, док је мастер студије завршила 2012. године са просечном оценом 9,71. Током студија била је стипендиста Министарства просвете Републике Србије. У октобру 2013. уписала је докторске студије на Учитељском факултету у Београду. Положила је испите предвиђене планом докторских студија са просечном оценом 9,57. Докторску дисертацију *Драмска књижевност у разредној настави* одбранила је 16. марта 2023. године на Учитељском факултету у Београду.

Од октобра 2010. ради на Учитељском факултету Универзитета у Београду најпре као стручни сарадник, а затим као сарадник у вежбаоници и сарадник у настави на предмету Методика наставе српског језика и књижевности. У мају 2016. и

марту 2019. бирана је за асистента за уженаучну област *Методика наставе српског језика и књижевности*.

Била је рецензент уџбеничког комплета за предмет Српски језик за први разред основне школе Наша кућа знања, који је објављен 2018. године. Рецензент је текстова који се објављују у часопису *Детињство*. Један је од коаутора програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника Завода за унапређивање образовања и васпитања (*Читање и обликовање младог читаоца у настави српског језика*) за школску 2022/2023, 2023/2024. и 2024/2025 годину.

Била је један од аутора програма (2014. и 2016. године) и један од реализатора наставе српског језика и књижевности (2008, 2009, 2010, 2014. и 2016. године) у Летњој школи „Свети Сава" у којој деца из дијаспоре уче српски језик.

Учествовала је на неколико научних скупова у организацији: Учитељског факултета у Београду, International Science Conference EDUvision u Ljubljani, Педагошког факултета у Јагодини, Педагошког факултета у Ужицу. Научне радове објављивала је у зборницима са ових скупова и у часописима *Studia and Didacticam Literarum Polanorum et Linguae Polonae Pertinrntia*, *Journal Plus Education*, *Књижевност и језик*, *Иновације у настави*, *Методичка пракса*.

Оцене које је добијала од студената током рада су високе. У последње прикупљеним подацима који се односе на школску 2021/22. укупна просечна оцена је 4,83.

БИБЛИОГРАФИЈА

Одбрањена докторска дисертација

Драмска књижевност у разредној настави, ментор: проф. др Зорана Опачић, одбрањена 16. марта 2023. године на Учитељском факултету у Београду (чланови комисије: проф. др Валерија Јанићијевић, проф. др Зорица Цветановић, проф. др Миливоје Млађеновић, проф. др Ана Миловановић и доц. др Бојан Марковић)
УДК 821-93-2.09(043.3) 37.016:821.163.41(043.3)

Радови у зборницима и часописима

1. „Školska lektira i kulturno pamćenje – sadržaji nacionalne kulture u nastavnim programima za srpski jezik na mlađem osnovnoškolskom uzrastu", u koautorstvu sa Valerijom Janićijević, *Studia and Didacticam Literarum Polanorum et Linguae Polonae Pertinrntia*, 315 Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, 2020, 11, 141–152. (ISSN 2082-0909, doi: 10.24917/20820909.11.11) **M51**

2. „Између сценске игре и тумачења књижевног текста – драмски текстови у програмима српског језика за млађе разреде основне школе", у: *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе*

(зборник радова са међународног научног скупа), ур. Зорана Опачић и Горан Зељић, Учитељски факултет, Београд, 2020, 263–275. (ISBN 978-86-7849-288-4, УДК 821.163.41-93-2:371.214, doi: 10.5937/inovacije1703106M) **M33**

3. „Изборни текстови у читанкама за разредну наставу књижевности", у коауторству са Валеријом Јанићијевић, *Књижевност и језик*, Београд, 2019, LXVI, број 1, 155–180. (371.3::82, 371.671.046.12:82, ISSN 0454–0689, https://doi.org/10.18485/kij.2019.66.1.12) **M51**

4. "Reading: between compulsory reading and free choice – on the social and individual aspect of first literature classes", u koautorstvu sa Valerijom Janićijević i Bojanom Markovićem, *Journal Plus Education*, Aurel Vlaicu University of Arad, Arad, vol. 20, no. 2, 2018, 83–103. (ISSN 1842-077x, E-ISSN 2068-1151) **M23**

5. „Od obavezne lektire do ljubavi prema čitanju – kroz nastavne programe od Drugog svetskog rata do današnje reforme", u koautorstvu sa Valerijom Janićijević i Bojanom Markovićem, *Vizija in izzivi poučavanja prihodnjih generacij*, EDUvision, Ljubljana, 2018, 314–330. ISBN 978-961-94307-7-4 (pdf) **M33**

6. „Слике традиционалне културе у настави Српског језика за млађе разреде", *Иновације у настави* (тематски број *Изазови одрастања и настава српског језика и књижевности*), Учитељски факултет, Београд, 2017, 3, 106–116. (UDC 39:811.163.41-09(075.2) 39(=163.41):371.3, doi: 10.5937/inovacije1703106M, ISSN 0352-2334) **M51**

7. „Читанка за четврти разред као уџбеник ширег културног контекста", у коауторству са Иваном Стојков, *Уџбеник у функцији наставе и учења* (зборник радова), Учитељски факултет, Ужице, 2016, 105–114. (ISBN 978-86-6191-039-5, УДК 371.671:821-82) **M33**

8. „Извештавање из музеја као облик културе изражавања", у: *Методичка пракса*, Учитељски факултет у Врању и Школска књига ДОО у Београду, бр. 1, 2013, 133–140. УДК 372.46; ISSN 0354-9801 **M53**

Учешће на конференцијама и научним скуповима

1. *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе,* са радом „Између сценске игре и тумачења књижевног текста – драмски текстови у програмима српског језика за млађе разреде основне школе" Учитељски факултет, Београд 20. мај 2019.
(„Између сценске игре и тумачења књижевног текста – драмски текстови у програмима српског језика за млађе разреде основне школе", у зборнику резимеа са Међународног научног скупа *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе*, Учитељски факултет, Београд, 263, ISBN 978-86-7849-288-4)

2. *Савремени приступи у професионалном развоју и раду васпитача и учитеља*, са радом: „Језичко-стилске карактеристике драмских текстова у разредној настави”, Учитељски факултет, Београд 25. мај 2018.
(„Језичко-стилске карактеристике драмских текстова за децу”, у зборнику резимеа са Међународног научног скупа *Савремени приступи у професионалном развоју и раду васпитача и учитеља*, Учитељски факултет, Београд, 61, ISBN 978-86-7849-253-2)

3. *Vizija in izzivi poučavanja prihodnjih generacij*, sa radom: „Od obavezne lektire do ljubavi prema čitanju – kroz nastavne programe od Drugog svetskog rata do današnje reforme”, u koautorstvu sa Valerijom Janićijević i Bojanom Markovićem, EDUvision, Ljubljana, od 29. novembra do 1. decembra 2018.

4. *Књижевност у науци и настави*, са радом: „Млади читалац између обавезних и изборних текстова – додатни текстови у настави књижевности у млађим разредима основне школе”, у коауторству са Валеријом Јанићијевић и Бојаном Марковићем, Факултет педагошких наука Универзитета у Крагујевцу, Јагодина 21. април 2017.

5. *Проблеми и дилеме савремене наставе у теорији и пракси*, са радом: „Слике традиционалне културе у настави српског језика за млађе разреде”, Учитељски факултет Београд, Аранђеловац 26. и 27. мај 2017.
(„Слике традиционалне културе у настави српског језика за млађе разреде”, у зборнику резимеа *Проблеми и дилеме савремене наставе у теорији и пракси*, Учитељски факултет, Београд, 2017, стр. 93, ISBN 978-86-7849-240-2)

6. *Уџбеник у функцији наставе и учења*, са радом: „Читанка за четврти разред као уџбеник ширег културног контекста”, у коауторству са Иваном Стојков, Педагошки факултет, Ужице 4. новембар 2016.

РАДОВИ ПРЕДАТИ НА УВИД КОМИСИЈИ

Др Милена Митровић поднела је Комисији за избор у звање на увид следеће радове:

Рад у часопису у категорији М23

1. ”Reading: between compulsory reading and free choice – on the social and individual aspect of first literature classes” (u koautorstvu sa Valerijom Janićijević i Bojanom Markovićem), *Journal Plus Education,* Aurel Vlaicu University of Arad, Arad, vol. 20, no. 2, 2018, 83–103. (ISSN 1842-077x, E-ISSN 2068-1151)
(priložen rad na engleskom i srpskom jeziku)

Радови у часописима у категорији М51

1. „Изборни текстови у читанкама за разредну наставу књижевности”, у коауторству са Валеријом Јанићијевић, *Књижевност и језик*, Београд,

2019. година, LXVI, број 1, 155–180. (371.3::82, 371.671.046.12:82, ISSN 0454–0689, https://doi.org/10.18485/kij.2019.66.1.12)

2. „Слике традиционалне културе у настави Српског језика за млађе разреде“, *Иновације у настави* (тематски број *Изазови одрастања и настава српског језика и књижевности*), Учитељски факултет, Београд, 2017, 3, 106–116. (UDC 39:811.163.41-09(075.2); 39(=163.41):371.3, doi: 10.5937/inovacije1703106M, ISSN 0352-2334)

3. „Školska lektira i kulturno pamćenje – sadržaji nacionalne kulture u nastavnim programima za srpski jezik na mlađem osnovnoškolskom uzrastu”, u koautorstvu sa Valerijom Janićijević, *Studia and Didacticam Literarum Polanorum et Linguae Polonae Pertinrntia*, 315 Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis, 2020, 11, 141–152. (ISSN 2082-0909, doi: 10.24917/20820909.11.11)

Радови у зборницима у категорији М33

1. „Између сценске игре и тумачења књижевног текста – драмски текстови у програмима српског језика за млађе разреде основне школе”, у: *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе* (зборник радова са међународног научног скупа), ур. Зорана Опачић и Горан Зељић, Учитељски факултет, Београд, 2020, 263–275. ISBN 978-86-7849-288-4, УДК 821.163.41-93-2:371.214, doi: 10.5937/inovacije1703106M)

2. „Od obavezne lektire do ljubavi prema čitanju – kroz nastavne programe od Drugog svetskog rata do današnje reforme”, u koautorstvu sa Valerijom Janićijević i Bojanom Markovićem, *Vizija in izzivi poučavanja prihodnjih generacij*, EDUvision, Ljubljana, 2018, 314–330. ISBN 978-961-94307-7-4 (pdf)

3. „Читанка за четврти разред као уџбеник ширег културног контекста”, у коауторству са Иваном Стојков, *Уџбеник у функцији наставе и учења* (зборник радова са међународног научног скупа), ур. Ана Пешикан, Учитељски факултет, Ужице, 2016, 105–114. (ISBN 978-86-6191-039-5, УДК 371.671:821-82)

Милена Митровић је научном утемељеношћу и продуктивношћу, што показују објављени радови у домаћим и страним научним часописима и зборницима, али и докторска дисертација на тему *Дрмаска књижевност у разредној настави*, допринела развоју уженаучне области методика наставе српског језика и књижевности. У овом реферату задржаћемо се само на опису и анализи приложених текстова у зборницима и часописима.

Докторска дисертација Милене Митровић *Драмска књижевност у разредној настави* садржи 201 страницу изворног текста и 18 страна литературе. Основни текст подељен је на следећа поглавља: „Увод” (1−3); I „Теоријски приступ драмској књижевности за децу” (5–70), са потпоглављима: „Генолошко одређење драме за децу” (7–27), „Типологија драмских текстова за децу” (28–41),

„Историјски ток драме за децу” (42–62), „Драма за децу и позориште” (63–70); II „Методички приступ драмској књижевности у разредној настави” (71–193), са потпоглављима: „Значај обраде драмских текстова у настави” (73–75), „Драмска књижевност у програмима за разредну наставу” (76–107) „Драмска књижевност у читанкама” (108–165), „Могућности унапређивања наставе драмске књижевности” (166–193); „Како ка потпунијој настави драмске књижевности на млађешколском узрасту: закључна разматрања” (194–201); „Извори и литература” (202–219): „Извори” са 165 библиографских јединица, разврстаних у три целине: I „Књиге лектире и драмских текстова” – 61 библиографска јединица, II „Читанке за основну школу” – 83 библиографске јединице и III „Основношколска документа” – 21 библиографска јединица и „Литература” са 194 библиографске јединице.

Полазиште у раду је одређење генолошког места драме за децу, термина драма за децу и њено ситуирање унутар српске драмске књижевности и књижевности за децу и младе. После утврђивања истраживачког корпуса Милена Митровић се упушта у детаљно тумачење типолошких и стилских особености овог књижевног облика из више аспеката и указује на незаобилазну везу са позориштем. Одређење природе овог књижевног поља подразумевало је грађење осетљивог истраживачког инструментаријума са циљем да се препозна флуидна граница драмских текстова за млађи узраст, и да се, истовремено, препозна шта у историјској вертикали драмске књижевности „за одрасле” може бити адекватно за млађу читалачку публику. Књижевнотеоријски критеријуми за типологизовање драмске књижевности за децу изграђени су, како смо напоменули, пажљиво, обзирно, уз пуно разумевање природе драмске књижевности и специфичности књижевног текста за млађе. Периодизација овог поља драмске књижевности обликована је прегледно, уз указивање на главне особености појединих етапа њеног развоја, али и кроз издвајање парадигматичних аутора и њихових дела, чиме је увид у књижевноисторијски лук не само прегледан, већ и темељно изведен. Драмска књижевност за децу без осврта на позоришни контекст не би била ни приближно потпуна, па је значајан део истраживања био посвећен указивању на међусобне везе позоришног живота и књижевних текстова. Књижевноисторијски развој драме за децу умногоме је био условљен (не)могућностима постављања представа за децу и често је бивао ускраћен за крајњи облик текста. Важно је да Милена Митровић указује и на савремени позоришни живот; на културну политику позоришта за децу, жанровске, тематске и драмске специфичности актуелних репертоара, рецепцијске склоности савремене младе публике и слично. Постављањем драме за децу у шири друштвени и културни контекст истраживање добија пуноћу и актуелност (посебно што се тиме указује на нове могућности за наставу српског језика).

Милена Митровић детаљно указује на уметничке и из њих произашле васпитно-образовне вредности драмских текстова, те поставља основе за осмишљавање ваљаног методичког приступа овим делима. То је урађено како би студија дала одређени теоријски допринос методици наставе књижевности, али и како би се указало на нове методичке могућности мотивисања ученика за читање драмских текстова и подстицање учитеља да побољшају избор и разумевање драмских дела у настави књижевности за млађишколски узраст.

Овом дисертацијом Милена Митровић је указала на особености драме за децу, у жанровском и књижевноисторијском смислу и утврдило се којим путевима се кретала настава драмске књижевности у периоду од друге половине прошлога века до данас. То је било неопходно како би се успоставила целовита слика о важном корпусу националне књижевности (за децу) и аспекту наставе српског језика у разредној настави – што је водило осмишљавању начина на који разредна настава може бити унапређена. Истраживање нуди и могуће одговоре на питање: „Како ка потпунијој настави драмске књижевности". Кандидаткиња образлаже да се она може унапредити у разним аспектима: у погледу поступности увођења теоријских појмова, у подручју примене одређених методичких радњи, као и у самом одабиру драмских текстова у настави. Вишеструко је значајан списак драмских дела које кандидаткиња предлаже за читање у разредној настави. Најпре су ту дела која нису била део ученичке лектире, а затим су узрасно одређена за читање, издвојени су критеријуми одабира баш тих дела и методички су образложени разлози за њихову могућу обраду на часу. Закључак Милене Митровић је да ће целокупно истраживање допринети даљем процесу изучавања, вредновања, канонизовања развојног лука драме за децу, као и даљем унапређивању наставних решења.

Милена Митровић је са Валеријом Јанићијевић и Бојаном Марковићем коаутор рада објављеног на енглеском језику „Reading: between complusory reading and free choice – on social and individual aspect of first literature classes" („Читање: између обавезних дела и слободе избора – о једном друштвеном и индивидуалном аспекту почетне наставе књижевности"). У раду се полази од односа обавезних и изборних текстова у читанкама за млађе разреде, а у разматрања се, непосредно и посредно, укључују суштинска питања у вези са наставом српског језика и образовања у целини.

Образовање је посебно важна делатност за развој друштва, идентитет и опстанак једног народа. Матерњи језик и књижевност је у предуниверзитетском образовању, у свим образовним системима најважнији предмет. Њиме се развијају способности читања књижевних текстова, подстиче се љубав према читању, гради се осећај за лепо и вредно, негује се истрајност у читању, васпитава се укус и развија емпатија. Зато организација наставе овог предмета, осим ужестручног има и шири друштвени значај. Веома битан сегмент предмета матерњег језика у школи јесте читање и због тога је важно колико и шта ученици читају, као и могућност њиховог учешћа у одабиру онога што читају. У раду се полази од обавезних и изборних (додатних) књижевних текстова – оних који су прописани наставним програмом и оних који су део ауторских слободних одабира, и то у читанкама за млађе разреде, од њихове заступљености у уџбеницима, а потом се испитује реална искоришћеност изборних текстова у настави, као и критеријуми одабира ових текстова. У раду се анкетирањем 255 учитеља испитује: а) у којој мери се учитељи ослањају на текстове које аутори читанки бирају ван обавезног програма; б) које критеријуме сматрају најважнијим приликом одабира додатних текстова у настави; в) које су особености текстова које првенствено бирају. За састављање упитника су анализовани наставни програми за млађе разреде и садржај свих одобрених читанки за овај узраст у школској 2017/2018. години. Из резултата истраживања видимо да учитељи у великој мери користе понуђене изборне текстове у читанкама, да су најважнији критеријуми за одабир додатних текстова окренути ка ученичкој рецепцији, њиховом интересовању и сензибилитету. Најмање важни

критеријуми су они који се тичу читалачких и интерпретаторских склоности наставника и компетенција да текст у настави обраде на адекватан начин, што сугерише да учитељи себе погрешно искључују као битан чинилац за избор текста. Учитељи од текстова које самостално уводе очекују да задовоље сличне захтеве као и текстови који су конкретно прописани програмом. На основу добијених резултата указује се на могуће правце промена наставних програма, као и промене начина рада учитеља када су изборни текстови у питању. Наводе се конкретни предлози који би утицали на слободније увођење ученика у свет књижевности који треба да постане део њиховог искуства, за подстицање читања код ученика, посебно читања из задовољства.

Милена Митровић је са Валеријом Јанићијевић коаутор рада „Изборни текстови у читанкама за разредну наставу књижевности", који је објављен у нашем најзначајнијем часопису намењеном наставницима српског језика и књижевности – *Књижевност и језик*. У овом раду ауторке се баве изузетно значајном темом у којој се укрштају наставни програм, читанка као основни уџбеник за српски језик и књижевност и настава књижевности. Као што знамо, ученицима се у програму, а потом и у читанкама нуде обавезни, усмереноизборни и изборни текстови. Полазећи од њиховог места у наставном програму, како су, на који начин и у којој мери прописани, затим од њихове реализације у читанкама, ауторке се усмеравају на изборне текстове. То чине са важним разлозима. Најпре, изборни текстови су програмом углавном квантитативно препоручени (без ауторских и жанровских одређења), па је њихов избор препуштен ауторима уџбеника (на који се већином ослањају и учитељи) и радозналијим и истраживачки усмереним наставницима/учитељима. Друго, ови текстови би требало да омогуће наставницима да, сходно сензибилитету и радозналости својих ученика, допуне одговарајућим текстовима дела из обавезног програма, чиме се доприноси развијању читалачких склоности ученика и њихове љубави за књижевност. Значај изборних текстова у разредној настави је немерљив: читањем и тумачењем изборних текстова ученици се шире уводе у свет књижевности, још више упознају њену природу, подстичу читање снажећи ђачку радозналост и истраживачки дух. Полазећи од свих ових момената, ауторке рада су извршиле велико квантитативно и квалитативно истраживање у свим одобреним читанкама у прва четири разреда основне школе испитујући однос обавезних и изборних текстова по разредима и издавачима, затим по жанровској припадности и ауторском пореклу (припадности народној или ауторској књижевности). Њихови закључци су од изузетног значаја како за ауторе наставних програма, тако и за ауторе читанки и саме учитеље. Јер, ауторке у тексту доносе битне закључке и истовремено отварају бројна питања наставе књижевности, као и могућности за даља истраживања овог проблема. Још једном се показала неопходност постојања одговарајућих прописа и упутстава која из њих произилазе за ауторе читанки. Такође, разматрање критеријума одабира изборних текстова од значаја је не само за будуће ауторе читанки већ, у истој мери, и за учитеље, јер се његовим резултатима изоштрава свест о односу прописаних и додатних текстова, о нужној допуни програмске лектире новим делима, као и о пажљивијем одабиру и функцији изборних текстова сходно сензибилитету ученика и наставниковим увидима у најадекватније путеве за стварање младих читалаца.

У тексту „Слике традиционалне културе у настави Српског језика за млађе разреде" кроз програмске садржаје приказује се разноликост и богатство српске

традиционалне културе, са посебним освртом на методичко обликовање ових садржаја у националним програмима и одобреним читанкама за разредну наставу. Навођењем и анализом бројних примера од којих су неки песма „Хлеб" Владимира Андрића у првом разреду, народна епска песма „Марко Краљевић и бег Костадин" у трећем, научнопопуларно дело *Од пашњака до научењака* Михајла Пупина у четвртом разреду, као и истицањем њихове везе са традиционалном културом, ауторке проналазе могућности за унапређивање наставе књижевности, повезивање садржаја разредне наставе књижевности и културе, као и за разноврсна међупредметна повезивања.

Интересовање за драмску књижевност за децу Милена Митровић показује у раду „Између сценске игре и тумачења књижевног текста – драмски текстови у програмима српског језика за млађе разреде основне школе", објављеном у зборнику са међународног научног скупа *Програмске (ре)форме у образовању и васпитању – изазови и перспективе,* у организацији Учитељског факултета у Београду. Радом се показује статус драмског дела у програмима од средине XX века, тачније од 1952. године до данашњих програма наставе и учења. Кандидаткиња одабира овај временски оквир јер пружа одговарајући и довољан увид у развојне промене и указује на програмске линије развоја када је реч о драмским текстовима у разредној настави. Драмски текстови за децу у млађем школском узрасту, иако још увек недовољно системски размотрени, имају важно место у настави Српског језика. Због своје вишеструке природе (припадају и књижевној и позоришној уметности), игровне драмске ситуације и шаљивог, неретко ироничног тона, ученици их радо читају у најранијој настави књижевности.

Истраживање основношколских докумената је вишеструко значајно јер указује на укупну заступљеност драмске књижевности у програмима, укључивање или искључивање одређених драмских аутора, везу између прописаних драмских текстова и књижевних појмова. Такође, анализом садржаја програма дознао се однос према драмском делу у настави, динамика и квалитет промена програма у контексту драме за децу. Њима се посебно истиче основни задатак наставе књижевности, а то је неговање и развијање читалачке и књижевне културе ученика, васпитавање укуса и развијање смисла за лепо.

У коауторском раду „Од обавезне лектире до љубави према читању – кроз наставне програме од Другог светског рата до данашње реформе", представљеном на међународном скупу *Vizija in izzivi poučavanja prihodnjih generacij* у Љубљани 2018. године и потом објављеном у зборнику са скупа, тумачи се концепт лектире у настави књижевности на млађешколском узрасту за предмет Српски језик, односно прописана обавезна дела за читање, као један од свакако битних чинилаца за изграђивање читалачке културе ученика и њиховог односа према читању који је битно измењен у данашње време. Поредбеном анализом структуре и садржаја наставних програма од Другог светског рата до садашње реформе указује се на различит однос према обавезности прописаних дела, на промене у самим насловима и ауторима, као и у променама у темама, мотивима и броју дела, као и њиховом обиму. У раду се посебно разматра статус лектире у новим реформисаним програмима за први и други разред у Републици Србији (усвојеним 2017, односно 2018. године) у контексту развијања истрајности, осећаја успеха у читању и љубави према читању. Анализом одређених књижевних примера из програма (избор из поезије Драгомира

Ђорђевића, избор из кратких савремених прича за децу и др.) издвајају се текстови који, пратећи сензибилитет савременог детета, на духовит начин проговарају о темама и проблемима блиским деци овог узраста. Оваквим и сличним програмским изборима начињен је значајан корак ка подстицању интересовања за читање, што је један од основних циљева наставе књижевности.

У коауторском тексту са Иваном Стојков „Читанка за четврти разред као уџбеник ширег културног контекста" ауторке проучавају све одобрене уџбенике за наставу књижевности у четвртом разреду са циљем издвајања садржаја који могу утицати на ширење културног видика ученика, унапређивање и очување, пре свега, српске културне баштине. Проучавајући програмом прописане књижевне текстове, методичку апаратуру и илустрације које их прате, издвајају се одговарајући примери, сагледава се њихова функција и могућности остваривања програмских задатака у контексту српске културе. У раду се показује како читанку, која је и хрестоматија одабраних текстова за наставу књижевности, треба искористити као уџбеник који на бројне начине проговара и о култури. Анализирају се актуелни уџбеници за наставу књижевности у четвртом разреду основне школе са аспекта упутстава и садржаја који утичу на унапређивање и очување српске културне баштине. Закључено је да су бројни програмски текстови полазишта за уџбеничку методичку апаратуру којом аутори могу утицати на очување, развијање и подстицање културног и националног идентитета.

У својим научним радовима кандидаткиња се усредсређује на битне теме наставе српског језика и, посебно, књижевности, на однос знања о књижевности и његове методичке примене превасходно у разредној настави. Оно што је посебно карактеристично, то је теоријско-примењени карактер радова Милене Митровић: без *теоријског* аспекта њени радови би само формално били методички, а без *примењеног* они би били изван методичког поља.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

Кандидаткиња Милена Митровић испуњава прописане обавезне и изборне услове.

Обавезни услови тичу се објављених радова, искуства у педагошком раду са студентима и одржаног приступног предавања.

На основу приложене библиографије која се односи на све објављене радове, као и на основу самих достављених радова, констатујемо да је Милена Митровић до избора у звање доцента објавила:
1 рад у међународном часопису (М23),
3 рада у врхунском часопису националног значаја (М51),
3 саопштења са међународног научног скупа објављена у целини (М33).

Искуство у педагошком раду са студентима стицала је као сарадник у настави (шест година) и као асистент (седам година) на предметима из уже научне области *Методика наставе српског језика*. Најбоље одлике свог научног и стручног рада Милена Митровић је потврдила у раду са студентима Учитељског факултета у Београду. Њен научно и теоријско утемељен рад подржан је

подједнако важним практичним методичким ангажовањем у раду са студентима. Радећи од 2010. године на Учитељском факултету у Београду као сарадник, а затим и као асистент за уженаучну област *Методика наставе српског језика и књижевности*, Милена Митровић је показала лепе резултате припремајући студенте за практичну наставу у школама, као и у праћењу и процењивању студентских испитних часова. Поред држања вежби у Београду, са истом одговорношћу, у наставном одељењу у Новом Пазару ангажује се у раду са студентима, како у њиховим редовним обавезама држања наставних часова у школама-вежбаоницама, тако и током израде различитих испитних радова и завршне методичке праксе. Студенти су препознали квалитет рада Милене Митровић па су га оценили високом оценом (4,83).

Милена Митровић је одржала приступно предавање на тему *Драмски текстови у разредној настави књижевности* на Учитељском факултету Универзитета у Београду, 3. јула 2023. године, са просечном оценом 5.

Кандидаткиња Милена Митровић испуњава и прописане **изборне услове** у два предвиђена сегмента.

Свој допринос академској и широј заједници дала је као један од коаутора програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника за школску 2022/2023, 2023/2024 и 2024/2025. годину Завода за унапређивање образовања и васпитања.

Вишегодишњи је сарадник и предавач у летњој школи српског језика, књижевности и културе „Свети Сава”, која је намењена деци из дијаспоре и Србије, у организацији Центра за Србе у расејању „Свети Сава”.

Била је рецензент уџбеничког комплета за први разред основне школе (*Буквар*, Сања Кондић, Лидија Голић, Наташа Цветковић, Наша кућа знања, 2018. и *Читанка за први разред основне школе*, Валерија Јанићијевић, Бојан Марковић, Јована Бонџић, Наша кућа знања, 2018. године). Од недавно је и рецензент текстова који се објављују у часопису *Детињство.*

Била је и учесник трогодишњег међународног SCOPES пројекта *Истраживање образовања и пракса: Ка унапређивању истраживачких капацитета од значаја за образовање наставника и образовну праксу у Србији и Естонији* у коорганизацији Учитељског факултета у Београду (2015–2018).

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу изнетих података о наставном, научном и стручно-професионалном доприносу академској заједници, и увида који из њих произилазе, Комисија је утврдила да једини пријављени кандидат **др Милена Митровић** испуњава услове предвиђене конкурсом. Милена Митровић је током свог рада постигла запажене резултате у наставном и научном раду, као и у стручно-професионалном доприносу академској заједници. Кандидаткиња се истакла у односу према специфичној природи посла у настави методике (теоријске вежбе, активно припремање студената за практична вежбања, методичку праксу у школама, праћење и процењивање студентских активности и испитних часова), потврђеног одговарајућим искуством у наставном раду на Учитељском факултету, а пре свега умећем у раду са студентима, које превазилази усконаставне оквире и подстиче студенте на стваралачки однос према настави. Поуздани показатељи њеног научног рада јесу објављени радови из уженаучне области у високовредновaним домаћим и међународним часописима и зборницима.

Комисија има част и задовољство да Изборном већу и Декану Учитељског факултета у Београду једногласно предложи да *др Милену Митровић* предложе Универзитету у Београду – Већу научних области друштвено-хуманистичких наука за избор у звање *доцента* за уженаучну област *Методика наставе српског језика и књижевности* на Учитељском факултету у Београду.

У Београду, 7. јула 2023.

ПОТПИСИ
ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____

проф. др **Валерија Јанићијевић**, ванредни професор
Учитељског факултета Универзитета у Београду (председник)

_____

проф. др **Зорица Цветановић**, редовни професор
Учитељског факултета Универзитета у Београду (члан)

_____

проф. др **Миливоје Млађеновић**, редовни професор
Педагошког факултета Универзитета у Новом Саду (члан)